

пробуда и просвѣта и чрѣзъ книга, а мжно бѣше по ония врѣмена печатането и разпространяването на книги. Едно по друго прѣзъ тия двѣ десетилѣтия, редомъ съ учителствоването, Славейковъ пусна на свѣтъ книгитѣ: „Басненикъ“, „Песнопойка“ съ пѣсни и сатири, „Смѣсна китка“, „Нова мода календаръ“.—„Смѣсна китка“ (печатана въ Букурещъ прѣзъ 1852) бѣ нѣщо подобно на сегашнитѣ наши христоматии, доста голѣма и съдържателна книга съ много хубави и полезни четива въ стихове, чиста поезия, писани отъ самия Славейкова, и въ проза разни поучителни разкази, кое съчинени, кое прѣведени отъ сжция. Тая книга се четѣше съ голѣма услада. — „Нова мода календаръ“ и „смѣшенъ календаръ“ бѣха не календари а будилници народни. Въ тѣхъ нѣмаше нищо календарско: нито астрономски прокобявания, нито светци и празници бѣха означени тамъ, а, вмѣсто туй, срѣщу всѣки день на мѣсецитѣ имаше изкарана по нѣкоя пиперлива шега или подигравка ту противъ нѣкой грѣцки владика, ту срѣщу нѣкои прѣвзетости и пороци, посѣти у наши хора и първенци отъ фанариотското влияние, ту се дамгосваха нѣкои мракобѣсници и народни приспивачи и притѣснители.

Въ 60-тѣ години отъ миналия вѣкъ настана пълното събуждане на цѣлокупния български народъ. Той вече цѣлъ бѣ отрилъ очи отъ вѣковния сънъ и прогледна, и стана.—Прѣзъ туй знаменито десетилѣтие ние намираме Славейкова първомъ пакъ учитель въ източния край на България. Най-много се задържа той въ малкия градъ Ески-Джумая. Отъ тука прѣзъ 1863, нашиятъ все по-пъргавъ, по-буенъ, по-рѣшителенъ дѣятел подкача списването и публикуването въ Цариградъ вѣстника „Гайда“—за свѣстяване на българитѣ, както го е нарекълъ той. Отъ 1864 Славейковъ вече минува въ Цариградъ, дѣто и остава, пратенъ и опълномощенъ отъ Търново за прѣдставителъ на старата българска столица по водене на черковния въпросъ. Заедно съ изпълнението на туй важно и трудно послание—непосредствено боравяне по черковния въпросъ, който въ сжщность е чисто народенъ въпросъ—Славейковъ редактира и своя вѣстникъ „Гайда“. Шеговитъ и